

# Llinell amser coronafeirws: Ymateb Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU Briff Ymchwil

Mae'r llinell amser isod yn tynnu sylw at ddatblygiadau yng Nghymru ac yn y Deyrnas Unedig mewn ymateb i'r coronafeirws (Covid-19).

## Nifer yr achosion yn y DU yn codi

*6 Medi 2020*

Adroddwyd am 2,988 o achosion newydd o'r coronafeirws ar draws y DU ar 6 Medi, sef cynnydd o 1,175 o achosion o'u cymharu â'r diwrnod blaenorol. Roedd 98 o'r achosion hyn yng Nghymru, sef cynnydd o 21 o achosion o'u cymharu â'r diwrnod blaenorol.

## Clwstwr Caerffili

*4 Medi 2020*

Credir bod 'cynnydd sylweddol' yn nifer yr achosion o'r coronafeirws yng Nghaerffili wedi digwydd o ganlyniad i bobl nad ydynt yn cadw pellter cymdeithasol. Mae canolfan brofi dros dro yn cael ei sefydlu yng nghanolfan hamdden Caerffili.

## Gwahaniaeth rhwng polisïau'r DU o ran gofynion cwarantîn

*3 Medi 2020*

Mae'r Gweinidog Iechyd yn cyhoeddi, o 4 Medi 2020, y bydd yn ofynnol i bobl sy'n cyrraedd Cymru o dir mawr Portiwgal, Gibraltar, Gwlad Pwynesia Ffrainc ac ynysoedd Groeg Mykonos, Zakynthos, Lesvos, Paros ac Antiparos a Crete hunanynysu am 14 diwrnod. Cyhoeddodd Llywodraeth yr Alban ofynion cwarantîn hefyd ar gyfer Groeg (o 3 Medi) a Phortiwgal (o 5 Medi).

## Newidiadau cwarantîn

*29 Awst 2020*



Cyflwyno newidiadau pellach i'r [rhestr o wledydd a thiriogaethau](#) sydd wedi'u heithrio o'r rheolau cwarantîn. O'r dyddiad hwn bydd yn rhaid i bobl sy'n cyrraedd Cymru o'r Weriniaeth Tsiec, Jamaica a'r Swistir hunanynysu am 14 diwrnod pan fyddant yn dychwelyd. Ni fydd yn rhaid i deithwyr sy'n dychwelyd o Giwba a Singapore wneud hynny mwyach.

### **Pobl ar wyliau yn cael eu hannog i gwarantînio**

**28 Awst 2020**

Ar ôl i nifer o achosion positif gael eu hadrodd yng Nghymru o ganlyniad i bobl sy'n dychwelyd o'u gwyliau ac nad ydynt yn hunanynysu, mae [Llywodraeth Cymru yn annog](#) pobl i "ddilyn y rheolau cwarantîn".

### **Ailddechrau ymweliadau dan do â chartrefi gofal**

**28 Awst 2020**

Mae'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, [Vaughan Gething, yn cadarnhau](#) y gall ymweliadau dan do â chartrefi gofal aildechrau o'r dyddiad hwn yn ogystal ag ymweliadau â hosbisau a llety diogel i blant a phobl ifanc. Mae'r Gweinidog yn dweud mai mater i bob sefydliad yw penderfynu pryd yn union y byddant yn aildechrau'r ymweliadau hyn.

### **Dirwyon ar gyfer digwyddiadau cerddoriaeth heb drwydded**

**27 Awst 2020**

Mae Llywodraeth Cymru [yn cyhoeddi dirwyon llymach i bobl sy'n trefnu digwyddiadau cerddoriaeth heb drwydded](#) lle mae mwy na 30 o bobl yn bresennol. Mae'n dweud bod hyn yn dod yn dilyn trafodaethau gyda'r heddlu ac yn rhoi pwerau tebyg iddynt i'r rhai sy'n cael eu cyflwyno yn Lloegr.

### **Gorchuddion wyneb mewn ysgolion**

**26 Awst 2020**

Mae [Llywodraeth Cymru yn argymhell](#) "bod pob aelod o'r cyhoedd sydd dros 11 oed yn gwisgo gorchuddion wyneb dan do lle nad oes modd cadw pellter cymdeithasol, gan gynnwys ysgolion a cherbydau cludo dysgwyr i'r ysgol." Bydd yn ofynnol i ysgolion gynnal "asesiadau risg o'u hystadau er mwyn penderfynu p'un a ddylid argymhell bod eu staff a'u pobl ifanc yn gwisgo gorchuddion wyneb mewn ardaloedd cymunol". Mae'r Grŵp Cyngor Technegol wedi cyhoeddi ei [adolygiad o orchuddion wyneb mewn ysgolion](#).

### **Newidiadau cwarantîn**

## 22 Awst 2020

Mae newidiadau pellach yn cael eu gwneud i'r [rheoliadau teithio rhyngwladol adeg y Coronafeirws](#). O'r dyddiad hwn ymlaen, mae'n rhaid i bobl sy'n cyrraedd y DU o Awstria, Croatia a Trinidad a Tobago hunan-ynysu am 14 diwrnod. Mae'r gofyniad o ran cwarantîn i deithwyr o Bortiwgal yn cael ei ddiddymu.

## Cyfarfod gyda theulu a ffrindiau

### 21 Awst 2020

Yn dilyn yr adolygiad [diweddaraf o'r rheoliadau cyfyngiadau Coronafeirws](#), y Prif Weinidog yn cadarnhau y bydd hyd at bedair aelwyd yn gallu ymuno â'i gilydd yng Nghymru o 22 Awst 2020 ymlaen, i ffurfio aelwyd estynedig, sy'n fwy o faint. Pwysleisiodd y Prif Weinidog nad yw'r amodau eto'n caniatáu llacio'r cyfyngiadau cyffredinol ar bobl sy'n cyfarfod tu mewn. 'Mae hyn yn dal i olygu bod rhaid inni beidio ag ymweld â phobl eraill yn eu cartrefi oni bai ein bod yn rhan o aelwyd estynedig gyda nhw neu'n darparu gofal. Mae hefyd yn golygu na allwn ond ymweld â busnes neu safle y tu mewn, megis tafarn neu fwyty, gydag aelodau o'n haelwyd ein hunain neu'n haelwyd estynedig. Mae'n bosibl, wrth gwrs, cyfarfod â gwahanol bobl yn yr awyr agored gan gofio cadw pellter cymdeithasol'. At hynny, o 22 Awst ymlaen, gellir caniatáu dathliadau cyfyngedig o dan do yn dilyn priodas, partneriaeth sifil, neu angladd, i hyd at 30 o bobl. Nododd y Prif Weinidog hefyd y bydd rhai digwyddiadau awyr agored cyfyngedig ar gyfer hyd at 100 o bobl yn cael eu treialu dros yr wythnosau nesaf.

## Adroddiad ar ddeddfwriaeth y Coronafeirws

### 19 Awst 2020

Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi ei hadroddiad [cyntaf i'r Senedd](#) ar wneud deddfwriaeth sy'n gysylltiedig â'r Coronafeirws, a defnyddio pwerau o dan Ddeddf y Coronafeirws 2020.

## Cynllun rheoli'r Coronafeirws

### 18 Awst 2020

Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi cynllun rheoli'r Coronafeirws [yn cyhoeddi cynllun rheoli'r Coronafeirws sy'n nodi sut y dylai](#) pobl a sefydliadau ledled Cymru weithio gyda'i gilydd i reoli'r risgiau sy'n gysylltiedig â'r Coronafeirws, wrth i'r hydref a'r gaeaf agosáu.

### **Buddsoddiad pellach mewn profion**

*18 Awst 2020*

Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi [cyllid o £32 miliwn i wella perfformiad profion Coronafeirws](#). Nod y buddsoddiad hwn yw prosesu profion yn gyflymach, a sicrhau bod systemau profi ac olrhain cysylltiadau yn ddigon cadarn i ddelio â cham nesaf y pandemig.

### **Cyllid ychwanegol ar gyfer cyngorau**

*17 Awst 2020*

Gweinidogion Cymru yn cyhoeddi [Pecyn cymorth o £260 miliwn i awdurdodau lleol](#) yng Nghymru. Diben yr arian yw helpu i dalu costau uwch, rheoli pwysau o ran colli incwm, ac ariannu gofynion glanhau ychwanegol ar gyfer ysgolion. 'Gyda phosibilrwydd gwirioneddol y bydd nifer yr achosion yn cynyddu eto yn ystod misoedd yr hydref a'r gaeaf, bydd y buddsoddiad hwn yn rhoi'r hyder i awdurdodau lleol baratoi eu cyllidebau ar gyfer ail don bosibl. Bydd yr arian yn cael ei ddyrannu drwy broses hawlio'.

### **Diddymu cyfyngiad 'teithio hanfodol' ar drafnidiaeth gyhoeddus**

*17 Awst 2020*

[Mae'r cyfyngiad 'teithio hanfodol' ar drafnidiaeth gyhoeddus wedi'i ddiddymu](#) yng Nghymru. Cafodd y neges teithio hanfodol yn unig ei chyflwyno er mwyn rhoi blaenoriaeth i weithwyr allweddol, yn ogystal â'r bobl hynny nad oes ganddynt unrhyw ffordd arall o deithio. Mae'r gofyniad i wisgo gorchudd wyneb ar drafnidiaeth gyhoeddus yng Nghymru yn parhau.

### **Ychwanegu mwy o wledydd at y rhestr cwarantîn**

*14 Awst 2020*

Mae Llywodraeth Cymru [wedi cyflwyno diwygiadau pellach i'r rheoliadau teithio rhyngwladol mewn perthynas â'r coronafeirws](#) i'w gwneud yn ofynnol i unrhyw un sy'n cyrraedd Cymru o Aruba, Ffrainc, Malta, Monaco, yr Iseldiroedd a Turks a Caicos hunan-ynysu am 14 diwrnod. Mabwysiadwyd yr un dull o fynd i'r afael â'r sefyllfa ledled y DU.

### **Mwy o aelodau teulu yn cael cwrdd**

*14 Awst 2020*

[Mae Prif Weinidog Cymru wedi cyhoeddi newidiadau](#) i ganiatáu i fwy o deuluoedd gwrdd yng Nghymru. Y bwriad yw, o ddydd Sadwrn 22 Awst ymlaen: y bydd hyd at bedwar cartref yn cael dod ynghyd fel un aelwyd estynedig; caniateir pryd o fwyd yn dilyn priodas, partneriaeth sifil neu angladd i hyd at 30 o bobl dan do ar yr amod y gellir cadw pellter cymdeithasol. Ni fydd Llywodraeth Cymru yn gwneud unrhyw newidiadau i'r rheolau ynglŷn â phobl yn cyfarfod dan do ag eraill nad ydynt yn rhan o'u haelwyd neu aelwyd estynedig.

### [Cynllun diogelu ar gyfer y gaeaf](#)

*7 Awst 2020*

Y Gweinidog Iechyd a Gofal Cymdeithasol, [Vaughan Gething, yn cyhoeddi](#) y bydd cynllun diogelu ar gyfer y gaeaf yn cael ei ddatblygu. Mae Llywodraeth Cymru yn dweud y bydd y cynllun yn 'amlinellu disgwyliadau ar gyfer iechyd a gofal cymdeithasol' ac y bydd 'yn rhoi gwell sicrwydd inni mewn nifer o feysydd hanfodol'. Bydd y cynllun yn cael ei gyhoeddi ym mis Medi.

### [Campfeydd a phyllau nofio yn ailagor](#)

*7 Awst 2020*

[Prif Weinidog Cymru yn cadarnhau](#) y bydd pyllau nofio, stiwdios ffitrwydd dan do, campfeydd a chanolfannau hamdden yn cael ailagor o ddydd Llun 10 Awst ymlaen ynghyd â mannau chwarae dan do i blant. Mae Llywodraeth Cymru yn dweud ei bod yn parhau i ystyried i weld a oes modd newid y rheolau i alluogi pobl i gwrdd dan do gyda phobl nad ydynt yn perthyn i'w haelwyd estynedig.

### [£800 miliwn ar gyfer GIG Cymru](#)

*5 Awst 2020*

[Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi](#) pecyn sefydlogi o £800 miliwn i helpu GIG Cymru 'i baratoi ar gyfer yr heriau a ragwelir yn ystod y gaeaf'. Mae hyn yn cynnwys 'ymateb i ail don bosibl o'r feirws ochr yn ochr â phwysau arferol y gaeaf'.

### [Rhagor o gyfyngiadau i gael eu llacio yng Nghymru](#)

*31 Gorffennaf 2020*

Yn dilyn yr [adolygiad diweddaraf o gyfyngiadau'r coronafeirws](#), mae Llywodraeth Cymru yn datgan ei chynlluniau ar gyfer parhau â'r broses o lacio'r cyfyngiadau symud yng Nghymru dros y tair wythnos nesaf. O 3 Awst ymlaen,

caiff tafarndai a bwytaï ailagor dan do, yn ogystal ag aleau bowlïo, neuaddau bingo ac ystafelloedd ocsiwn. Caiff y cyfyngiadau ar gwrdd yn yr awyr agored eu llacio hefyd o 3 Awst ymlaen, a hynny er mwyn caniatáu i hyd at 30 o bobl gwrdd yn yr awyr agored, ar yr amod eu bod yn cadw pellter cymdeithasol. O 10 Awst ymlaen, os yw'r amodau'n caniatáu, bydd pyllau nofio, sbas, campfeydd, canolfannau hamdden a mannau chwarae dan do i blant yn cael ailagor. Dywed Llywodraeth Cymru ei bod yn ystyried a fydd modd newid y rheolau ynglŷn â phobl yn cyfarfod dan do o 17 Awst ymlaen.

### Cyfyngiadau yng Ngogledd Lloegr

*31 Gorffennaf 2020*

Mae Llywodraeth y DU yn cyhoeddi [cyfyngiadau lleol a gaiff eu rhoi ar waith mewn ardaloedd yng ngogledd Lloegr](#), a hynny mewn ymateb i gynnydd mewn achosion o'r coronafeirws.

### Cynllun gweithredu ar gyfer cartrefi gofal

*30 Gorffennaf 2020*

Mae'r Dirprwy Weinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol yn cyhoeddi ['cynllun gweithredu' ar gyfer cartrefi gofal](#) yng Nghymru. Mae'r cynllun hwn yn canolbwyntio ar chwe maes allweddol: atal a rheoli heintiau; cyfarpar diogelu personol; cymorth cyffredinol a chlinigol ar gyfer cartrefi gofal; lles preswylwyr; lles gweithwyr gofal cymdeithasol; a chynaliadwyedd ariannol.

### Y cyfnod hunan-ynysu yn cael ei ymestyn

*30 Gorffennaf 2020*

Mae pedwar Prif Swyddog Meddygol y DU yn gwneud [datganiad ar y cyd ynghylch ymestyn y cyfnod hunan-ynysu](#) o 7 diwrnod i 10 diwrnod ar gyfer pobl sy'n symptomatig neu sy'n cael canlyniad prawf positif.

### Parhau i lacio'r cyfyngiadau yn sgil y Coronafeirws

*27 Gorffennaf 2020*

Gall salonau harddwch, sinemâu ac amgueddfeydd [ailagor yng Nghymru](#) o heddiw ymlaen. At hynny, gall pobl sy'n ystyried prynu tŷ fynd i weld eiddo, cyn belled â'i fod yn wag. Daw rheolau newydd i rym, sy'n ei gwneud hi'n orfodol gwisgo gorchudd wyneb ar drafnidiaeth gyhoeddus, gan gynnwys tacsis.

### Ailgyflwyno cwarantin i deithwyr o Sbaen

### **25 Gorffennaf 2020**

Gweinidogion o bedair gwlad y DU yn cytuno i ailgyflwyno mesurau cwarantín ar gyfer pobl sy'n cyrraedd o Sbaen, mewn ymateb i fwy o achosion o'r Coronafeirws mewn rhannau o'r wlad honno. O 26 Gorffennaf 2020, bydd angen i unrhyw un sy'n cyrraedd y DU o Sbaen (gan gynnwys ei hynysydd) hunanynysu am 14 diwrnod. Mae'r Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol a Gwybodaeth Iechyd y Cyhoedd i Deithwyr) (Cymru) (Diwygio) (Rhif 2) 2020 yn rhoi hyn ar waith yng Nghymru.

### **Gwersyllfeydd a gwestai yn ailagor**

#### **25 Gorffennaf 2020**

Mae llety i dwristiaid gyda chyfleusterau a rennir, fel safleoedd gwersylla a phob gwesty, yn cael ailagor yng Nghymru. Gall atyniadau tanddaearol ailagor o heddiw ymlaen.

### **Cyllid i gefnogi prifysgolion a cholegau**

#### **22 Gorffennaf 2020**

Llywodraeth Cymru'n cyhoeddi y bydd £50 miliwn yn ychwanegol o gyllid ar gyfer prifysgolion a cholegau - 'Mae'r gefnogaeth yn rhan o gamau gweithredu Llywodraeth Cymru i gefnogi myfyrwyr a phrif sefydliadau addysg Cymru ac i ddarparu'r sgiliau a'r dysgu fel ymateb i effaith economaidd y coronafeirws'. Bydd £27 miliwn yn cael ei ddarparu i sefydliadau addysg uwch gyda £23 miliwn i gefnogi myfyrwyr mewn colegau addysg bellach a chweched dosbarth.

### **Ailagor meysydd chwarae a ffeiriau**

#### **20 Gorffennaf 2020**

O'r dyddiad hwn, bydd meysydd chwarae a champfeydd awyr agored yn gallu ailagor yng Nghymru, yn ogystal â ffeiriau (dan do ac awyr agored).

### **Adroddiad ar farwolaethau cysylltiedig â'r coronafeirws yng Nghymru**

#### **17 Gorffennaf 2020**

Cyhoeddwyd adolygiad cyntaf ar farwolaethau cysylltiedig â'r coronafeirws yng Nghymru. Canfu adroddiad y Grŵp Cyngor Technegol fod y coronafeirws yn ffactor yn 24.1 y cant o'r holl farwolaethau yng Nghymru rhwng 1 Mawrth a 31 Mai. Yn Lloegr, y gyfran gyfatebol o farwolaethau cysylltiedig â'r coronafeirws oedd 42 y cant. Yng Nghymru, roedd cyfraddau marwolaeth cysylltiedig â'r coronafeirws ar eu huchaf yn ardal Bwrdd Iechyd Caerdydd a'r Fro, lle roedd y

cyfraddau marwolaeth ar eu huchaf ymhlith pobl hŷn, pobl o gymunedau BAME, a phobl o gymunedau difreintiedig. Mae'r cyfraddau marwolaeth yn gyson yn uwch i ddynion ym mhob grŵp ethnig. Yn ôl yr adroddiad, mae'n debygol mai'r ffactorau pwysicaf ar gyfer lleihau marwolaethau mewn tonnau coronafeirws yn y dyfodol yw: adnabod yn gynnar bod yr haint yn ailgodi yn y gymuned; a chanolbwyntio'n barhaus ar adnabod ac amddiffyn y bobl fwyaf agored i niwed mewn cymdeithas.

### **Y wybodaeth ddiweddaraf am warchod yng Nghymru**

**16 Gorffennaf 2020**

Mae [Prif Swyddog Meddygol Cymru wedi cadarnhau](#) na fydd angen i bobl sy'n gwarchod eu hunain wneud hynny yng Nghymru ar ôl 16 Awst.

### **Strategaeth brofi newydd**

**15 Gorffennaf 2020**

Mae Llywodraeth Cymru wedi rhyddhau ei [strategaeth profi coronafeirws](#) newydd i Gymru, lle mae'n nodi ei blaenoriaethau profi ar gyfer y cyfnod nesaf. 'Mae'r strategaeth hon yn nodi sut y bydd y drefn brofi yn gweithio law yn llaw â llacio'r cyfyngiadau er mwyn sicrhau ein bod yn gallu cadw nifer yr achosion dyddiol yn isel, ond mae hefyd yn nodi sut y byddwn yn parhau i feithrin capasiti ar gyfer y posibilrwydd o ail don hyd nes y bydd brechlyn effeithiol sydd ag effeithlonrwydd amddiffynnol hirdymor ar gael ac yn cael ei ddefnyddio'n eang'.

### **Gorchuddion wyneb i fod yn orfodol ar drafnidiaeth gyhoeddus**

**13 Gorffennaf 2020**

[Cyhoeddodd y Prif Weinidog](#) y bydd gwisgo gorchuddion wyneb tair haen yn orfodol ar drafnidiaeth gyhoeddus, gan gynnwys mewn tacsis, o 27 Gorffennaf 2020. Dywedodd hefyd y gall rhai busnesau ofyn i bobl wisgo gorchudd wyneb cyn mynd i mewn i'w safleoedd.

### **Llacio'r cyfyngiadau symud ymhellach yng Nghymru**

**10 Gorffennaf 2020**

Yn dilyn yr adolygiad diweddaraf o'r rheoliadau cyfyngiadau coronafeirws yng Nghymru, mae'r [Prif Weinidog yn nodi cynlluniau](#) i lacio'r cyfyngiadau symud ymhellach. Cafodd [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Cymru\) 2020](#) eu dirymu a'u disodli gan [Reoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Rhif 2\) \(Cymru\) 2020](#). O 11 Gorffennaf 2020, gall llety gwyliau hunangynhwysol heb gyfleusterau a rennir ailagor. O 13 Gorffennaf 2020, gall nifer o wasanaethau/busnesau ailagor os ydyn nhw'n



gallu gwneud hynny'n ddiogel, gan gynnwys siopau trin gwallt, ardaloedd awyr agored tafarndai a bwytai, sinemâu awyr agored, y rhan fwyaf o atyniadau ymwelwyr dan do, a manau addoli. Cyhoeddodd y Prif Weinidog hefyd y bydd cyfyngiadau'n cael eu llacio mewn meysydd eraill trwy gydol mis Gorffennaf, gan gynnwys y rhai sy'n gysylltiedig â meysydd chwarae a champfeydd awyr agored (o 20 Gorffennaf 2020), llety arall i dwristiaid (o 25 Gorffennaf 2020), gwasanaethau lle mae angen dod i 'gysylltiad agos' fel salonau harddwch, sinemâu ac amgueddfeydd o dan do, ac ailagor y farchnad dai yn llawn (o 27 Gorffennaf 2020).

## Cynlluniau ar gyfer mynd yn ôl i'r ysgol yng Nghymru

**9 Gorffennaf 2020**

[Mae'r Gweinidog Addysg yn cyhoeddi](#) cynlluniau ar gyfer mynd yn ôl i'r ysgol yng Nghymru o 1 Medi 2020. Bydd ysgolion yn dychwelyd i'w capasiti llawn, gydag elfen gyfyngedig yn unig o gadw pellter cymdeithasol oddi mewn i grwpiau cyswllt. Hefyd, cyhoeddodd y Gweinidog gyllid o £29 miliwn a fydd yn 'recriwtio, yn adfer ac yn parhau i godi safonau' mewn ysgolion yng Nghymru. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi [cyngor y Grŵp Cyngtori Technegol](#) a oedd yn argymhell dychwelyd i'r ysgol ym mis Medi.

## Llacio'r cyfyngiadau cwarantîn yng Nghymru

**9 Gorffennaf 2020**

[Mae Llywodraeth Cymru'n cytuno](#) i ddiwygio *Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020* i eithrio'r rheini sy'n teithio o restr o wledydd rhag gorfod dilyn y gofynion ynysu. Daw'r [rheoliadau diwygiedig](#) i rym ar 10 Gorffennaf.

## Codwyd cyfyngiadau teithio a chaniateir aelwydydd 'estynedig'

**6 Gorffennaf 2020**

[Codwyd gofyniad i 'aros yn lleol!](#) heddiw, sy'n golygu bod pobl yn cael teithio yng Nghymru ac i Gymru. 'Bydd atyniadau ymwelwyr yn yr awyr agored hefyd yn gallu agor a bydd hefyd yn gam tuag at ail-agor y sector twristiaeth o ddydd Llun Gorffennaf 13 ymlaen, os yw nifer yr achosion o'r coronafeirws yn parhau i ostwng'. Hefyd o'r dyddiad hwn, bydd pobl o ddwy aelwyd wahanol yn gallu ymuno i ffurfio un aelwyd estynedig rhyngddyn nhw yn unig. Cadarnhaodd y Prif Weinidog y bydd mesurau'r cyfyngiadau symud yn cael eu llacio mewn [datganiad ar 3 Gorffennaf 2020](#).

## **Mae tafarndai a siopau trin gwallt yn Lloegr yn ailagor**

**4 Gorffennaf 2020**

Mae tafarndai, bwytai a siopau gwallt yn ailagor yn Lloegr. Ymhlith y newidiadau eraill o'r dyddiad hwn yn Lloegr, bydd dwy aelwyd yn gallu cwrdd unrhyw le, gan gadw pellter cymdeithasol, bydd safleoedd llety gwyliau, rhai cyfleusterau hamdden ac atyniadau i dwristiaid yn ailagor, yn ogystal â llyfrgelloedd, clybiau cymdeithasol, addoldai a chanolfannau cymunedol.

Cyhoeddwyd y newidiadau hyn gan gan Brif Weinidog y DU ar 23 Mehefin 2020.

## **Llacio cyfyngiadau teithio rhyngwladol yn Lloegr**

**3 Gorffennaf 2020**

Mae Llywodraeth y DU wedi cyhoeddi y bydd pobl, o 10 Gorffennaf 2020, yn gallu teithio i wledydd y nodir eu bod yn 'risg is' heb orfod hunanynysu ar ôl dychwelyd i Loegr. Yn ôl y datganiad, bydd y gweinyddiaethau datganoledig yn nodi eu dulliau eu hunain ar gyfer esemptiadau [o hunanynysu], ac felly dylai teithwyr sy'n dychwelyd i Gymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon sicrhau eu bod yn dilyn y deddfau a'r canllawiau sy'n berthnasol yno.

## **Camau i'r sector lletygarwch a thwristiaeth ailagor yn raddol**

**2 Gorffennaf 2020**

Mae Gweinidog Cysylltiadau Rhyngwladol Cymru wedi nodi amserlen i'r sector twristiaeth ailagor yn raddol. Bydd bariau, bwytai a chaffis gyda mannau awyr agored yn paratoi i ailagor yn yr awyr agored o 13 Gorffennaf 2020. 'Gwneir penderfyniad terfynol ynghylch ailagor yn yr adolygiad nesaf o'r Rheoliadau Coronafeirws ar 9 Gorffennaf, a bydd yn dibynnu ar a yw nifer yr achosion o'r coronafeirws yn parhau i ostwng. Gwneir penderfyniadau ynghylch ailagor y sector o dan do maes o law, a bydd llawer yn dibynnu ar lwyddiant y cam cyntaf o agor y sector yn yr awyr agored.' Hefyd, yn ddarostyngedig i'r adolygiad o reoliadau coronafeirws ar 9 Gorffennaf, mae'r dyddiad ar gyfer derbyn archebion llety gwyliau hunangynhwysol yn cael ei ddwyn ymlaen i 11 Gorffennaf o 13 Gorffennaf, i gyd-fynd â'r patrwm o aros o ddydd Sadwrn i ddydd Sadwrn.

## **Mae'r cwarantîn i deithwyr rhyngwladol yn aros yng Nghymru**

**30 Mehefin 2020**

Cafwyd [datganiad](#) gan y Prif Weinidog yn dilyn adolygiad o Reoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020: bydd y gofyniad i bobl sy'n cyrraedd neu sy'n dychwelyd o dramor i hunanyngysu am 14 diwrnod aros mewn grym yng Nghymru. 'Gellir diwygio'r Rheoliadau maes o law gan ddibynnu ar ganlyniad y trafodaethau sy'n parhau â gweinyddiaethau eraill y DU a chan ystyried yn llawn y cyngor meddygol a gwyddonol a fyddai'n sail ar gyfer unrhyw newidiadau a allai gael eu cynnig'.

### Ysgolion yng Nghymru yn ailagor

*29 Mehefin 2020*

Mae plant yn dychwelyd i'r ysgol yng Nghymru mewn dull graddol. Bydd grwpiau blwyddyn yn cael eu rhannu'n garfannau gydag amseroedd cychwyn ac egwylliau gwahanol. Disgwylir, ar y mwyaf, y bydd traean o'r disgyblion yn bresennol ar unrhyw un adeg. Mae [canllawiau wedi'u diweddarau i ysgolion a chwestiynau cyffredin](#) wedi'u cyhoeddi ar wefan Llywodraeth Cymru.

### Achosion mewn safleoedd prosesu cig a bwyd

*24 Mehefin 2020*

[Y Gweinidog Iechyd yn gwneud datganiad](#) ar achosion o'r coronafeirws sydd wedi'u canfod mewn dau safle prosesu cig a bwyd yng Nghymru, yn ffatri 2 Sisters yn Llangefni, Ynys Môn a ffatri Rowan Foods yn Wrecsam. Cyhoeddwyd [canllawiau newydd ar gyfer safleoedd prosesu cig a chynhyrchu bwyd](#) ar atal a rheoli achosion o'r coronafeirws ar ôl hynny, ar 26 Mehefin 2020.

### Adroddiad ar ganlyniadau pobl dduon a grwpiau lleiafrifoedd ethnig o ran y coronafeirws

*22 Mehefin 2020*

Cyhoeddwyd [adroddiad ar y ffactorau sy'n dylanwadu ar ganlyniadau negyddol Covid-19 i unigolion duon a rhai o gefndiroedd ethnig](#). Mewn [datganiad](#) ar 25 Mehefin 2020, dywedodd Prif Weinidog Cymru y byddai Llywodraeth Cymru yn rhoi ystyriaeth fanwl i'r adroddiad ac yn darparu ymateb ffurfiol i argymhellion yr adroddiad yn fuan.

### Adolygiad o gyfyngiadau'r coronafeirws

*19 Mehefin 2020*

Mae'r Prif Weinidog yn cyhoeddi newidiadau i gyfyngiadau'r coronafeirws yn dilyn y [pedwerydd adolygiad](#) o'r rheoliadau. O 22 Mehefin, caiff yr holl fusnesau manwerthu nad ydynt yn hanfodol, cyfleusterau gofal plant a'r farchnad dai ailagor; a chaniateir gweddïau preifat mewn mannau addoli. Hefyd,

ailadroddodd y Prif Weinidog y bydd disgyblion yn dychwelyd i'r ysgolion ar 29 Mehefin.

Bydd y gofyniad i bobl aros yn lleol ac o fewn tua phum milltir o'u cartrefi yn parhau i fod mewn grym am ddwy wythnos arall. Fodd bynnag, dywedodd y Prif Weinidog y caniateir teithio y tu allan i ardal leol rhywun ar seiliau tosturiol. Mae hyn yn cynnwys "i ymweld â pherthynas neu ffrind agos sydd angen cymorth neu i ymweld â rhywun yn yr awyr agored mewn cartref gofal". Mae'r Prif Weinidog yn ystyried codi'r cyfyngiad hwn ar 6 Gorffennaf.

### **Defnyddio decsamethason i drin COVID-19**

*17 Mehefin 2020*

Mae'r Gweinidog Iechyd yn cyhoeddi bod y canllawiau ar gyfer ysbytai sy'n trin COVID-19 wedi'u diweddarau i gynnwys defnyddio decsamethason. Mae hyn yn dilyn cyhoeddiad gan Brifysgol Rhydychen bod decsamethason yn lleihau marwolaethau'n sylweddol ymhlith cleifion y mae arnynt angen ocsigen neu gymorth anadlu.

### **Gorchuddion wyneb yn cael eu hargymell Nghymru**

*9 Mehefin 2020*

Mae Llywodraeth Cymru yn argymell "y dylid gwisgo gorchuddion wyneb tair haen mewn sefyllfaoedd lle gall fod yn anoddach cadw pellter cymdeithasol... fel ar gludiant cyhoeddus". Fodd bynnag, ni fydd yn orfodol i bobl wisgo gorchuddion wyneb. Eglurodd Llywodraeth Cymru yn glir hefyd nad yw gwisgo gorchudd wyneb yn dileu'r angen i gadw pellter cymdeithasol a golchi'ch dwylo yn rheolaidd. Ailbwysleisiodd hefyd fod yn rhaid i unrhyw un sydd â symptomau'r coronafeirws "hunanyysu am o leiaf saith diwrnod a chael prawf cyn gynted â phosibl".

Mae Llywodraeth Cymru hefyd wedi cyhoeddi canllawiau ar sut i wneud gorchudd wyneb 3 haen a chwestiynau cyffredin.

### **Cwarantin i'r rhai sy'n cyrraedd y DU mewn grym yn awr**

*8 Mehefin 2020*

Daw'r Rheoliadau Diogelu Iechyd (Coronafeirws, Teithio Rhyngwladol) (Cymru) 2020 i rym - rhaid i breswylwyr ac ymwelwyr sy'n dod i'r wlad o dramor hunanyysu am 14 diwrnod rhag i'r coronafeirws ymledu ymhellach. Mae hyn yn adlewyrchu sefyllfa gyffredin ym mhedair gwlad y DU. Mae nifer o eithriadau i'r rheolau newydd.

## Cyhoeddi y bydd disgyblion Cymru yn dychwelyd i'r ysgol

*3 Mehefin 2020*

Cyhoeddodd Gweinidog Addysg Cymru y bydd ysgolion yn ailagor i bob grŵp blwyddyn ar 29 Mehefin 2020. Bydd y tymor yn para wythnos ychwanegol tan 27 Gorffennaf 2020. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru ddogfen yn egluro'i dealltwriaeth ddiweddaraf o'r coronafeirws mewn perthynas â phlant ac addysg. Mae ysgolion Lloegr wedi bod ar agor ers 1 Mehefin 2020. Yn yr Alban a Gogledd Iwerddon, ni fydd disgyblion yn dychwelyd i'r ysgol cyn Awst 2020 pan fydd y flwyddyn academaidd yn dechrau yno.

## Olrhain cysylltiadau yn dechrau yng Nghymru

*1 Mehefin 2020*

Wrth i'r system olrhain cysylltiadau gael ei chyflwyno, bydd aelod o'r tîm olrhain cysylltiadau'n cysylltu ag unrhyw un sy'n cael canlyniad prawf coronafeirws positif ac yn gofyn am fanylion pawb maent wedi dod i gysylltiad agos â hwy. Bydd y tîm yn cysylltu â'r holl gysylltiadau hyn a gofynnir iddynt hunanynysu am 14 diwrnod.

Mae'r Gweinidog lechyd yn dweud o 8 Mehefin y bydd olrhain cysylltiadau'n cael ei gefnogi gan system ar-lein newydd a fydd yn rhoi opsiwn i bobl i ddarparu manylion am eu cysylltiadau ar-lein.

## Newidiadau ar gyfer pobl sy'n gwarchod eu hunain

*1 Mehefin 2020*

Mae Gweinidog lechyd Cymru yn cyhoeddi dau newid i bobl sy'n gwarchod eu hunain o heddiw, ond fe'u cynghorir i wneud hynny ar adegau llai prysur i leihau'r risg o ddod i gysylltiad ag eraill. Yn gyntaf, gallant wneud ymarfer corff yn yr awyr agored nifer diderfyn o weithiau'r dydd. Yn ail, gallant gyfarfod ag aelwyd arall yn yr awyr agored, ar yr un telerau â phawb arall yng Nghymru.

Dyweddodd y Gweinidog y dylent barhau i ddilyn y cyngor arall ar warchod, fel y nodwyd yn flaenorol, a bydd pawb sy'n gwarchod yn "cael llythyr oddi wrth Brif Swyddog Meddygol Cymru cyn 15 Mehefin yn nodi'r camau nesaf".

## Aros yn lleol

*29 Mai 2020*

Yng Nghymru, yn dilyn yr adolygiad tair wythnos o'r rheoliadau, mae Prif Weinidog Cymru yn cyhoeddi bod y neges i 'aros gartref' yn newid i 'aros yn lleol'. O 1 Mehefin, gall dwu aelwyd gwrdd yn yr awyr agored a dylid parhau i

ddilyn y rheolau cadw pellter cymdeithasol ac arferion hylendid da. Pwysleisiwyd y dylai pobl **barhau i aros yn lleol gan ddefnyddio "pum milltir fel canllaw"** ond bod "hyblygrwydd i hyn yn dibynnu ar amgylchiadau'r unigolyn". Nododd Prif Weinidog Cymru hefyd i "**fusnesau manwerthu nad ydynt yn hanfodol i ddefnyddio'r tair wythnos nesaf i ddechrau paratoi i ailagor**".

[O 1 Mehefin yn Lloegr](#), gall grwpiau o 6 o bobl gwrdd yn yr awyr agored. Ers [13 Mai](#), mae pobl yn Lloegr wedi gallu teithio pellteroedd diderfyn.

### Cyhoeddi mesurau ffiniau'r DU

*22 Mai 2020*

Mae [Ysgrifennydd Cartref y DU](#) wedi [cyhoeddi](#) mesurau iechyd cyhoeddus newydd ar gyfer pob un sy'n cyrraedd y DU, er mwyn helpu i warchod rhag ail don o'r coronafeirws. Mae hyn yn cynnwys 14 diwrnod o hunanynysu i unrhyw un sy'n dod i mewn i'r DU, gydag ambell eithriad prin.

### Llywodraeth Cymru wedi'i chyfeirio i'r Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol

*21 Mai 2020*

Mae [Comisiynydd Pobl Hŷn Cymru yn galw](#) am ymchwiliad i Lywodraeth Cymru gan y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol dros bryderon bod hawliau dynol pobl hŷn wedi'u torri mewn cartrefi gofal. Mae gan y [Comisiynydd bryderon](#) nad yw hawliau pobl hŷn wedi'u diogelu ddigon yn y lleoliadau hyn ac ar draws y sector iechyd a gofal cymdeithasol yn ehangach. Ymatebodd y Comisiynydd i ddweud ei fod yn 'parhau i fod â chryn bryder am y posibilrwydd y torrwyd hawliau dynol pobl hŷn yn ystod y pandemig'. [Dyweddodd y Comisiynydd](#) ei fod yn gweithio'n agos gyda'r Comisiynydd ac yn "ystyried defnyddio ei holl bwerau i warchod hawliau pobl hŷn".

### Cyflwyno prawf coronafeirws gartref

*18 Mai 2020*

O'r dyddiad hwn ymlaen, dylai pobl yng Nghymru sydd â symptomau'r coronafeirws allu [gofyn am gael prawf coronafeirws gartref](#) trwy wasanaeth archebu ar-lein. Mae'r prawf yn rhan o system newydd ledled y DU ar gyfer archebu pecynnau i brofi am y coronafeirws gartref. At hynny, gall gweithwyr hanfodol yng Nghymru ofyn am becynnau profi gartref trwy'r gwasanaeth ar-lein, a "rhoddir blaenoriaeth i'r gweithwyr hynny dros aelodau o'r cyhoedd yn ôl

<p>y capasiti". Mae Llywodraeth Cymru wedi cyhoeddi <a href="#">canllawiau ar sut i ddefnyddio'r pecyn profi gartref</a>.</p>
<p><b>Diweddariad o ran symptomau</b></p> <p><i>18 Mai 2020</i></p> <p>Mae pedwar Prif Swyddog Meddygol y DU wedi cyhoeddi <a href="#">diweddariad o ran symptomau'r</a> coronafeirws i gynnwys colli arogl neu flas. O'r dyddiad hwn ymlaen, dylai pob unigolyn hunanynysu os yw'n datblygu o leiaf un o'r symptomau hyn: peswch parhaus o'r newydd; twymyn; colli arogl neu flas (anosmia).</p>
<p><b>Profi ar gyfer pob cartref gofal</b></p> <p><i>16 Mai 2020</i></p> <p>Vaughan Gething, y Gweinidog Iechyd, <a href="#">yn cyhoeddi</a> y gall holl breswylwyr a staff cartrefi gofal gael mynediad at brofion ar borth Llywodraeth y DU.</p>
<p><b>Fframwaith ar gyfer addysg a gofal plant</b></p> <p><i>15 Mai 2020</i></p> <p>Kirsty Williams, y Gweinidog Addysg, <a href="#">yn cyhoeddi fframwaith</a> yn amlinellu'r egwyddorion a'r meddylfryd cyfredol ynghylch y camau nesaf ar gyfer addysg a gofal plant yng Nghymru.</p>
<p><b>Canllaw golau traffig ar gyfer llacio'r cyfyngiadau symud</b></p> <p><i>15 Mai 2020</i></p> <p>Prif Weinidog Cymru yn amlinellu'r <a href="#">map o'r ffordd ymlaen ar gyfer llacio'r cyfyngiadau</a> yng Nghymru. Mae'n cynnwys naw maes gyda phedwar cam ar gyfer llacio'r cyfyngiadau symud, o goch i oren i wyrdd. Dywed y ddogfen fod y camau hyn yn "amlinellu camau bras" ac na fydd Cymru'n "symud popeth ar yr un pryd o'r naill gam i'r llall". Mae'n bosibl, felly, bod wrth y cam coch mewn un maes, a cham gwyrdd mewn maes arall.</p>
<p><b>Profi, Orlhain, Diogelu</b></p> <p><i>13 Mai 2020</i></p> <p>Mae Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi ei <a href="#">strategaeth brofi</a> er mwyn "gwella gwyliadwriaeth iechyd" ac "orldhain cysylltiadau yn effeithiol ac yn helaeth". Dywed fod profi, hyd yn hyn, wedi canolbwyntio ar bobl mewn ysbytai, cartrefi gofal a gweithwyr allweddol symptomatig a bydd y cam nesaf yn golygu profi unrhyw un yn y gymuned â symptomau.</p>

## **Dim rhaid gorchuddio'r wyneb/ neu Nid yw gorchuddion wyneb yn orfodol** **12 Mai 2020**

Prif Swyddog Meddygol Cymru **yn dweud mewn datganiad** nad yw'n "argymhell gorfodi pob un i wisgo gorchudd wyneb bob tro y byddant yn gadael eu cartref – dylai hyn fod yn fater o ddewis personol."

## **Prif Weinidog yn dweud wrth Loegr am aros yn wylriadwrus**

**10 Mai 2020**

Mewn anerchiad teledu, mae Prif Weinidog y DU wedi amlinellu newidiadau i'r cyfyngiadau symud yn Lloegr ac wedi hyrwyddo neges newydd i 'aros yn wylriadwrus'. Caiff mwy o fanylion eu cyflwyno i Senedd y DU ar 11 Mai 2020. Mae'r neges 'aros gartref' yn parhau yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

## **Cyhoeddi cyngor gwyddonol**

**8 Mai 2020**

Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi'r modelu diweddaraf gan ei Chell Cyngori Technegol (TAC). Caiff cyngor TAC, yn ogystal â chyngor Grŵp Cyngori Gwyddonol Llywodraeth y DU ar gyfer Argyfyngau (SAGE), ei ddefnyddio i lywio ymateb Llywodraeth Cymru i'r coronafeirws.

## **Ymestyn cyfnod y cyfyngiadau symud yng Nghymru**

**8 Mai 2020**

Mae cyfnod y cyfyngiadau symud yn cael ei ymestyn am dair wythnos arall yng Nghymru gyda rhai mân newidiadau: gall pobl fynd allan i wneud ymarfer corff fwy nag unwaith y dydd ond rhaid iddynt aros yn lleol; gall canolfannau garddio agor cyhyd â'u bod yn cydymffurfio â'r gofynion cadw pellter corfforol; gall awdurdodau lleol ddechrau cynllunio ar gyfer ailagor llyfrgelloedd a chanolfannau ailgylchu trefol yn ddiogel. Diwygiwyd Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) 2020 ar 11 Mai i adlewyrchu'r newid hwn.

## **Cynllun 'profi, monitro ac olrhain'**

**5 Mai 2020**

Y Gweinidog Iechyd yn amlinellu Cynllun Ymateb Llywodraeth Cymru er mwyn Diogelu Iechyd y Cyhoedd. Bydd y Cynllun 'yn nodi sut y bydd rhaglen



<p>effeithiol o brofi, monitro ac olrhain yn allweddol er mwyn rheoli trosglwyddiad y feirws’.</p>
<p><b>Y Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg yn holi'r Gweinidog Iechyd</b> <b>5 Mai 2020</b></p> <p>Y <a href="#">Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Dirprwy Weinidog yn ateb cwestiynau</a> gan Aelodau'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg ar effaith pandemig y coronafeirws ar iechyd corfforol ac iechyd meddwl plant, ac ar wasanaethau iechyd a gofal cymdeithasol.</p>
<p><b>Cymorth i brifysgolion a myfyrwyr</b> <b>4 Mai 2020</b></p> <p>Y Gweinidog Addysg yn cyhoeddi <a href="#">datganiad polisi addysg uwch</a> yn nodi sut mae Llywodraeth Cymru yn cefnogi prifysgolion a myfyrwyr i ymdopi ag effaith y coronafeirws.</p>
<p><b>Taliad o £500 i weithwyr gofal</b> <b>1 Mai 2020</b></p> <p>Prif Weinidog Cymru yn cyhoeddi <a href="#">taliad ychwanegol o £500 i staff gofal cymdeithasol</a>. “Mae'r taliad hwn yn gydnabyddiaeth bellach o weithlu sydd yn aml yn cael ei anwybyddu, a ddim yn cael digon o werthfawrogiad. Bydd y taliad ar gael i tua 64,600 o weithwyr cartrefi gofal a gweithwyr gofal yn y cartref ar draws Cymru.”</p>
<p><b>Heibio'r brig?</b> <b>30 Ebrill 2020</b></p> <p>Dywed <a href="#">Prif Weinidog y DU</a> yn y gynhadledd i'r wasg ddyddiol ein bod wedi mynd heibio i frig y clefyd hwn.</p>
<p><b>Y Gweinidog Iechyd yn ymddangos gerbron pwyllgor</b> <b>30 Ebrill 2020</b></p> <p>Bu'r <a href="#">Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon</a> yn craffu ar ymateb Llywodraeth Cymru i'r coronafeirws. Mae'r Gweinidog Iechyd yn ateb cwestiynau ynghylch <a href="#">cyfarpar diogelu personol (PPE)</a>, profion a 'strategaeth i lacio'r cyfyngiadau' presennol o ran y coronafeirws.</p>
<p><b>Y wybodaeth ddiweddaraf am beiriannau anadlu</b> <b>29 Ebrill 2020</b></p>

Gweinidog Iechyd Cymru yn darparu'r [diweddaraf am gapasiti gofal critigol a chymorth anadlu](#). O'r 1,035 o beiriannau anadlu ychwanegol sy'n cael eu caffael gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru a thrwy drefniadau'r DU (yn unol â'i [ddatganiad](#) ar 6 Ebrill), cafwyd 353). Dywedodd y Gweinidog "Mae'r broses o gyflenwi'r peiriannau anadlu sydd wedi'u caffael drwy Gydwasaethau GIG Cymru a threfniadau yn y DU wedi bod yn broses raddol dros gyfnod o 13 o wythnosau, ar sail yr amcanestyniad gwreiddiol y byddai nifer yr achosion ar ei uchaf ym mis Mehefin/Gorffennaf. Tra bo achosion o COVID-19 yng Nghymru nid oes prinder wedi bod o safbwynt peiriannau anadlu o fewn y GIG yng Nghymru".

### Rhagor o brofion drwy ffenest y car

**28 Ebrill 2020**

Bydd dwy ganolfan profi newydd yn agor a bydd gwasanaeth archebu ar-lein yn cael ei gyflwyno yng Nghymru. Dywed [datganiad i'r wasg gan Lywodraeth Cymru](#) y bydd y ganolfan profi yn Llandudno yn agor ar 29 Ebrill, a chanolfan Caerfyrddin yn dechrau profi gweithwyr allweddol ar 30 Ebrill 2020.

### Adolygu'r data marwolaethau

**28 Ebrill 2020**

Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi [adolygu'r dull ar gyfer adrodd ar farwolaethau COVID-19](#) yng Nghymru. Cynhaliwyd yr adolygiad ar ôl i Fwrdd Iechyd Betsi Cadwaladr dangofnodi nifer sylweddol o farwolaethau. Nodwyd problemau hefyd gyda data a ddarparwyd gan Fwrdd Iechyd Hywel Dda.

### Pwyllgor y Cynulliad yn craffu ar y Gweinidog Addysg

**28 Ebrill 2020**

Bu'r Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg [yn holi'r Gweinidog](#) am effaith y coronafeirws ar addysg cyn-16 oed, ac addysg ôl-16. Yn gynharach, cyhoeddodd y Gweinidog [ddatganiad](#) a oedd yn disgrifio dull graddol o ailagor ysgolion - "ni fydd ysgolion yn dychwelyd ar unwaith i weithredu i'w capasiti llawn." Pwysleisiodd y Gweinidog nad oedd unrhyw gam i ailagor ysgolion ar fin digwydd.

### Marwolaeth mewn swydd

**27 Ebrill 2020**

Gweinidog Iechyd Cymru [yn sefydlu Cynllun Marwolaeth mewn Gwasanaeth COVID-19](#) ar gyfer gweithwyr rheng flaen y GIG a gofal cymdeithasol. O dan y Cynllun, bydd buddiolwyr cymwys yn cael swm unwaith ac am byth o £60,000,

waeth beth yw cyflogau gweithwyr unigol. Bydd terfyn amser ar y Cynllun, gan y bydd yn darparu sicrwydd ar gyfer cyfnod y pandemig a bydd yn gymwys yn ôl-weithredol o 25 Mawrth 2020.

### Fframwaith y strategaeth i lacio'r cyfyngiadau

*24 Ebrill 2020*

Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi ei 'fframwaith ar gyfer adferiad ar ôl pandemig y coronafeirws. "Cyflwynwyd y cyfyngiadau ar symud," meddai'r Prif Weinidog, "yn yr un ffordd ac ar yr un pryd ledled y Deyrnas Unedig, a'n dewis ni fel llywodraeth fyddai bod pob un o'r pedair gwlad yn mynd ati i godi'r cyfyngiadau yn yr un ffordd. Serch hynny, rydym wedi dweud yn gyson y byddwn yn gwneud y penderfyniadau cywir er lles pobl Cymru". Bydd Jeremy Miles, y Cwnsler Cyffredinol a'r Gweinidog Pontio Ewropeaidd, yn cydlynu'r paratoadau ar gyfer adferiad.

### Diwygio'r cyfyngiadau aros gartref

*24 Ebrill 2020*

Mae'r rheoliadau aros gartref wedi'u hadolygu yng Nghymru i egluro na all pobl sy'n rhoi esgus rhesymol dros adael eu cartref (fel siopa am eitemau hanfodol, gofal iechyd neu waith) aros allan i wneud pethau eraill. Mae trefniadau newydd hefyd yn caniatáu i bobl sydd â chyflyrau iechyd neu anabledau penodol adael eu cartref i wneud ymarfer corff fwy nag unwaith y dydd. Nod penodol y trefniadau hyn yw helpu teuluoedd sydd â phlant ag awtistiaeth ac anabledau dysgu.

### Cymorth i hosbisau

*19 Ebrill 2020*

Gweinidog Iechyd Cymru yn cyhoeddi pecyn cymorth ychwanegol o £6.3 miliwn dros dri mis i hosbisau.

### Adolygiad profion

*18 Ebrill 2020*

Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi adolygiad o'i gweithdrefn ar gyfer profi am y coronafeirws. Mae'r adolygiad yn disgrifio ystod o achosion o oedi a phroblemau â'r gadwyn gyflenwi, ac mae'n cadarnhau "na fyddwn yn cyrraedd 5000 o brofion erbyn trydedd wythnos mis Ebrill". Mae'n cynnwys ymrwymiad i

ddarparu diweddariadau wythnosol yn nodi'r cynnydd disgwylidig a'r cynnydd gwirioneddol o ran capasiti profi.

### Mesurau aros gartref yn parhau

**16 Ebrill 2020**

Yn dilyn [sesiwn frifffio'r cyfryngau gan Lywodraeth y DU](#), dywedodd [Prif Weinidog Cymru fod pedair gwlad](#) y DU wedi cytuno mewn cyfarfod COBR i barhau â'r mesurau cyfredol i aros gartref am dair wythnos yn rhagor. Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru [ddatganiad ynghylch adolygu'r rheoliadau](#) sy'n sail i'r cyfyngiadau hyn.

### Ymestyn tâl salwch statudol

**16 Ebrill 2020**

[Rheoliadau newydd](#) yn dod i rym yng Nghymru, Lloegr a'r Alban i ymestyn y tâl salwch statudol i'r rheini sy'n fregus iawn, sydd â risg uchel o gael salwch difrifol yn sgil y coronafeirws ac a argymhellir iddynt aros gartref am 12 wythnos.

### Cyllid ar gyfer gofal Cymdeithasol

**13 Ebrill 2020**

Vaughan Gething, Gweinidog Iechyd Cymru [yn cyhoeddi £40m ychwanegol i gefnogi gwasanaethau gofal cymdeithasol i oedolion](#) yn ystod pandemig y coronafeirws. "Mae Llywodraeth Cymru wedi bod yn gweithio gydag awdurdodau lleol a phartneriaid eraill i ddatgan yr adnoddau ychwanegol sydd eu hangen i fodloni'r galw ychwanegol sydd ar y gwasanaethau gofal cymdeithasol i oedolion. Byddwn yn adolygu'r dyraniad hwn ac yn sicrhau bod rhagor o arian ar gael efallai os bydd angen yn y dyfodol."

### Ehangu ymgynghoriadau fideo

**12 Ebrill 2020**

Llywodraeth Cymru yn cyhoeddi buddsoddiad pellach i [gyflwyno gwasanaeth ymgynghori fideo](#) i ofal eilaidd a gofal yn y gymuned. "Bydd y system hon yn galluogi gwasanaethau allweddol i gadw cysylltiad gweledol â chleifion, sydd yn arbennig o bwysig yn achos rhai gwasanaethau sy'n cael eu darparu yn y gymuned, gan gynnwys gwasanaethau iechyd meddwl."

## Cyllid ar gyfer elusennau

8 Ebrill 2020

[Canghellor y DU](#) yn cyhoeddi cyllid o £750 miliwn ar gyfer y sector elusennau. Caiff cyfran o'r cyllid hwn ei ddyrannu drwy'r fformiwla Barnett i Gymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon.

## Gofal critigol

5 Ebrill 2020

Y Gweinidog Iechyd yn cyhoeddi [datganiad](#) am gapasiti gofal critigol ac argaeledd peiriannau anadlu yng Nghymru. Dywedodd fod nifer y gwelyau gofal critigol yng Nghymru'n cynyddu'n ddyddiol. Ar 3 Ebrill, mae 353 o welyau gofal critigol neu welyau cymorth anadlu mewnwthiol (mae tua 153 fel arfer). Nododd hefyd fod gwaith yn mynd rhagddo i gaffael 1,035 o beiriannau anadlu gan Bartneriaeth Cydwasanaethau GIG Cymru a thrwy drefniadau'r DU, a bod disgwyl i Gymru gael cyfran o gaffaeliad y DU yn seiliedig ar ei phoblogaeth.

## Cadw pellter cymdeithasol - gweithleoedd ac angladdau

4 Ebrill 2020

Dan [reoliadau diwygiedig i Gymru](#), bydd yn rhaid i fusnesau gymryd pob cam rhesymol i sicrhau bod y rheol cadw pellter cymdeithasol o ddau fetr yn cael ei dilyn ymhlith pobl ar eu safle. Cyhoeddir canllawiau i egluro'r camau rhesymol y gellir disgwyl i gyflogwyr eu cymryd. Mae'r rheoliadau hefyd yn egluro'r trefniadau ar gyfer angladdau ac amlosgfeydd. Mae'r rheoliadau, sy'n diwygio *Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) 2020*, yn dod i rym ar 7 Ebrill 2020.

## Cyfarpar diogelu personol

2 Ebrill 2020

Yn dilyn adolygiad brys o gyfarpar diogelu personol ledled y DU, cyhoeddir [canllawiau newydd ar gyfer y DU](#).

## Apwyntiadau gyda meddygon teulu dros y we

2 Ebrill 2020

Gwasanaeth fideo-ymgyngoriadau yn cael ei [gyflwyno ym mhob practis meddyg teulu yng Nghymru](#).

### Cefnogaeth economaidd ychwanegol

**30 Mawrth 2020**

Prif Weinidog Cymru [yn cyhoeddi](#) Cronfa Cadernid Economaidd newydd i ddarparu cefnogaeth ychwanegol i economi, busnesau ac elusennau Cymru.

### Datganiad o fygwthiad i iechyd y cyhoedd yng Nghymru

**29 Mawrth 2020**

O ganlyniad i'r [datganiad](#) galluogir Gweinidogion Cymru i ddefnyddio'r pwerau a roddir iddynt yn Rhan 4 o Atodlen 22 i Ddeddf Coronafeirws 2020, sy'n ymwneud â gwahardd neu gyfyngu ar ddigwyddiadau neu gynulliadau ac â chau mangre neu osod cyfyngiadau ar bobl sy'n dod i mewn neu'n aros y tu mewn i fangre.

### Tâl salwch statudol o'r diwrnod cyntaf

**28 Mawrth 2020**

[Rheoliadau](#) newydd yn dod i rym yng Nghymru, Lloegr a'r Alban sy'n caniatáu i dâl salwch statudol gael ei dalu o ddiwrnod cyntaf absenoldeb gweithiwr oherwydd y coronafeirws. Mae hyn yn cynnwys y rhai nad ydynt yn gallu gweithio oherwydd bod ganddynt symptomau coronafeirws a'r rhai sydd yn aelwyd rhywun sydd â'r symptomau.

### Profion newydd

**28 Mawrth 2020**

Vaughan Gething, y Gweinidog Iechyd, [yn cyhoeddi](#) cynllun profi coronafeirws newydd ar gyfer Cymru. Mae hyn yn cynnwys cyflwyno prawf gwrthgyrff newydd (sy'n cael ei brofi yn y DU yn ystod yr wythnos sydd i ddod) a fydd yn nodi a yw pobl wedi cael y feirws yn ddiweddar ac a oes ganddynt imiwnedd.

### Stadiwm Principality i ddod yn ysbyty maes

**27 Mawrth 2020**

Bwrdd Iechyd Prifysgol Caerdydd a'r Fro [yn cyhoeddi](#) y bydd Stadiwm Principality yng Nghaerdydd yn dod yn ysbyty dros dro i ddarparu 2,000 o welyau ychwanegol i'r GIG. Cefnogir hyn gan £8 miliwn o gyllid cyfalaf gan Lywodraeth Cymru.

Mae cynlluniau ar y gweill i ddatblygu capasiti gwelyau ychwanegol mewn rhannau eraill o Gymru. Daeth rheoliadau newydd i rym ar 30 Mawrth 2020 sy'n caniatáu i awdurdod lleol ymgymryd â datblygiad ar ei dir mewn ymateb i argyfwng y coronafeirws heb iddo orfod cael caniatâd cynllunio. O ganlyniad, gallai awdurdodau lleol ddefnyddio canolfannau hamdden fel ysbytai dros dro, er enghraifft.

Rhoddodd y Gweinidog Iechyd [fanylion pellach am ysbytai maes yng Nghymru](#) mewn datganiad ysgrifenedig ar 5 Ebrill 2020.

### Cau llwybrau a thir cyhoeddus

*27 Mawrth 2020*

Gan ddefnyddio'r pwerau newydd i orfodi mesurau cadw pellter cymdeithasol, mae nifer o [llwybrau a thir cyhoeddus yng Nghymru ar gau](#), gan gynnwys yr Wyddfa, Pen y Fan a rhannau o arfordir Sir Benfro.

### Gofal a chymorth awdurdodau lleol

*26 Mawrth 2020*

Gwneud [rheoliadau newydd](#) yng Nghymru i ddod â darpariaethau o Ddeddf y Coronafeirws 2020 i rym ac i lacio rhai o ddyletswyddau awdurdodau lleol o ran asesu a bodloni [anghenion am ofal a chymorth](#). Bellach, nid oes ond angen i awdurdodau lleol fodloni gofynion yr achosion mwyaf difrifol lle bo rhywun yn wynebu risg o gamdriniaeth neu esgeulustod.

### Cario gwyliau blynyddol ymlaen

*26 Mawrth 2020*

[Rheoliadau](#) newydd yn dod i rym ar draws Prydain Fawr yn caniatáu i weithwyr, nad yw'n rhesymol iddynt gymryd gwyliau blynyddol oherwydd y coronafeirws, gario eu gwyliau drosodd i'r ddwy flwyddyn wyliau nesaf.

### Cymorth i'r hunangyflogedig

### **26 Mawrth 2020**

Canghellor y Trysorlys yn amlinellu [cynllun cymhorthdal incwm newydd y DU i bobl hunangyflogedig](#) y mae'r coronafeirws wedi effeithio arnynt yn andwyol.

### **Pwerau'r heddlu**

#### **26 Mawrth 2020**

Mae rheoliadau newydd yn dod i rym sy'n rhoi pŵer i'r heddlu orfodi cadw pellter cymdeithasol yng [Nghymru](#) a [Lloegr](#). Gellir cyfeirio pobl nad ydynt yn cydymffurfio â'r rheoliadau i ddychwelyd adref (neu gael eu symud o ble bynnag y maent a'u hanfon adref) a gallent gael hysbysiad cosb benodedig.

### **Deddf Coronafeirws 2020**

#### **25 Mawrth 2020**

Yn dilyn cydsyniad gan ddau Dŷ'r Senedd, mae [Bil Coronafeirws](#) wedi cael Cydsyniad Brenhinol.

### **Cydsyniad Deddfwriaethol**

#### **24 Mawrth 2020**

Mae'r Cynulliad wedi [cytuno](#) ar y Cynnig Cydsyniad Deddfwriaethol ar gyfer y Bil Coronafeirws. Pan fydd Senedd y DU am ddeddfu ar rywbeth a ddatganolwyd i Gynulliad Cenedlaethol Cymru, yn ôl confensiwn, mae angen iddi gael cydsyniad y Cynulliad cyn pasio'r ddeddfwriaeth dan sylw. Rhoddir y cydsyniad hwn drwy Gynigion Cydsyniad Deddfwriaethol.

### **Gwarchod y rhai sydd fwyaf agored i niwed**

#### **24 Mawrth 2020**

Cyhoeddodd Llywodraeth Cymru [ganllawiau ar gyfer pobl a nodir fel y rhai sydd fwyaf agored i niwed yn sgîl y coronafeirws](#). Mae'r canllawiau'n cynnwys gwybodaeth am ddarparu meddyginiaeth a bwyd, yn ogystal â chyfarwyddiadau i rywun sy'n byw gyda phobl sy'n fwyaf agored i niwed.

### **Anerchiad y Prif Weinidog**

#### **23 Mawrth 2020**



Prif Weinidog y DU yn [annerch y genedl](#) – mae'n ofynnol i bawb aros gartref bellach ac eithrio ar gyfer dibenion cyfyngedig iawn. Bydd siopau a mannau cymunedol nad ydynt yn hanfodol yn cau, a gwaherddir i fwy na dau berson ymgynnull yn gyhoeddus. Mae'r mesurau hyn yn cael eu gorfodi gan yr heddlu ac awdurdodau perthnasol eraill. Prif Weinidog Cymru yn gwneud [datganiad ar y mesurau newydd](#).

### Atal twristiaid

*23 Mawrth 2020*

Llywodraeth Cymru yn [cyhoeddi](#) y bydd meysydd carafannau, meysydd gwerysyla a chyrchfannau poblogaidd i dwristiaid ar gau i ymwelwyr "o heddiw ymlaen". Daeth rheoliadau sy'n ei gwneud yn ofynnol i gau parciau gwyliau, parciau gwerysyla, arcêds difyrion a chanolfannau chwarae dan do yng Nghymru i rym ar 24 Mawrth 2020. Mae'r rheoliadau hyn hefyd yn darparu ar gyfer cau tir a llwybrau cerdded penodol. Daeth y Rheoliadau Diogelu Iechyd (Cyfyngiadau Coronafeirws) (Cymru) 2020 i gymryd lle'r rheoliadau hyn yn ddiweddarach, sef ar 26 Mawrth 2020.

### Teithio yng Nghymru

*22 Mawrth 2020*

Mae'r [Prif Weinidog yn dweud](#) bod cadw pellter cymdeithasol "yn cynnwys osgoi pob taith heblaw am rai hanfodol ac os na fydd pobl yn dilyn y cyngor yma ni fydd gennym unrhyw ddewis ond defnyddio pwerau i'w orfodi".

### Rhai busnesau yn cael eu gorfodi i gau

*20 Mawrth 2020*

[Cyhoeddodd y Prif Weinidog](#) fod y Llywodraeth "yn dweud wrth gaffis, tafarndai, bariau, bwytai i gau heno" yn ogystal â "chlybiau nos, theatrau, sinemâu, campfeydd a chanolfannau hamdden". Daeth Rheoliadau a oedd yn ei gwneud yn ofynnol i fusnesau a oedd yn gwerthu bwyd neu ddiod i'w bwyta ar y safle i gau i rym [yng Nghymru](#) a [Lloegr](#) y diwrnod canlynol. Daeth y [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Cyfyngiadau Coronafeirws\) \(Cymru\) 2020](#) i gymryd lle'r rheoliadau hyn yn ddiweddarach, sef ar 26 Mawrth 2020.

### Cynllun cadw swyddi coronafeirws

### **20 Mawrth 2020**

Mae'r [Canghellor yn cyhoeddi](#) bod Cynllun Cadw Swydd Coronafeirws yn cael ei greu fel y gall unrhyw gyflogwyr yn y DU gysylltu â Chyllid a Thollau EM am grant i dalu 80 y cant o gyflogau gweithwyr y parheir i'w cyflogi. Bydd y Cynllun yn talu costau cyflogau wedi'u hôl-ddyddio i 1 Mawrth 2020; fe'i sefydlwyd i dalu am o leiaf tri mis i ddechrau.

### **Cyflwyno Bil brys**

#### **19 Mawrth 2020**

Cyflwyno [Bil Coronafeirws 2019-21](#) yn Nhŷ'r Cyffredin. Yn ôl y [Memorandwm Esboniadol](#), mae'r Bil yn sicrhau bod yr asiantaethau a'r gwasanaethau dan sylw, sef ysgolion, ysbytai, yr heddlu ac ati, â'r cyfarpar a'r pwerau sydd eu hangen arnynt. Mae gan y pedair gwlad yn y DU ei chyfres ei hun o gyfreithiau, ac felly mae'r cyfarpar a'r pwerau hyn yn amrywio ym mhob ardal i raddau. Dywedir mai'r ffordd orau i sicrhau canlyniadau cyson fydd gwneud y gyfres o gyfarpar a phwerau yn gyson ar draws y DU. Mae [crynodedb](#) Ymchwil y Senedd yn rhoi rhagor o wybodaeth am y Bil a'i oblygiadau i Gymru.

### **Pwyllgor yn holi Gweinidog ynghylch cau ysgolion**

#### **19 Mawrth 2020**

Mae'r Gweinidog Addysg yn ymddangos gerbron y [Pwyllgor Plant, Pobl Ifanc ac Addysg](#) i drafod effaith COVID-19 ar addysg, gan gynnwys canslo arholiadau TGAU a Safon Uwch yr haf hwn.

### **Ysgolion yng Nghymru yn cau**

#### **18 Mawrth 2020**

Y Gweinidog Addysg, [Kirsty Williams, yn cyhoeddi](#) y bydd yn cyflwyno toriad y Pasg yn gynharach ac y bydd ysgolion ledled Cymru "yn cau am ddarpariaeth addysg statudol" erbyn 20 Mawrth 2020. Ond mae ysgolion yn agored ar gyfer plant sy'n agored i niwed a phlant gweithwyr allweddol na ellir gofalu amdanynt gartref.

### **Rheoliadau diogelu iechyd Cymru**

#### **18 Mawrth 2020**

**Daw rheoliadau i rym** sy'n darparu ar gyfer "gosod cyfyngiadau cymesur" ar unigolion lle yr amheuir y gallent fod â coronafeirws. Gwnaed **Rheoliadau** tebyg yn Lloegr fis Chwefror. Daeth y Ddeddf Coronafeirws 2020, a gafodd Gydsyniad Brenhinol ar 25 Mawrth 2020, i gymryd lle'r rheoliadau hyn.

### Llywodraeth Cymru yn briffio'r Pwyllgor Iechyd

*18 Mawrth 2020*

**Cafodd y Pwyllgor** sesiwn friffio technegol gan y Prif Swyddog Meddygol ar yr ymateb i COVID-19 yng Nghymru, a gan y Gweinidog Iechyd ar y ddeddfwriaeth frys.

### Cynigion Deddfwriaethol

*17 Mawrth 2020*

Llywodraeth y DU **yn cyhoeddi manylion** o'r mesurau arfaethedig i'w cynnwys yn y ddeddfwriaeth frys ar goronafeirws.

### Cymorth i fusnesau

*17 Mawrth 2020*

Cyhoeddodd y Gweinidog Cyllid, Rebecca Evans, **gymorth i fusnesau bach** yng Nghymru. Bydd busnesau manwerthu, hamdden a lletygarwch sydd â gwerth ardrethol o £51,000 neu lai yn cael gostyngiad o 100% mewn ardrethi busnes, a bydd tafarndai sydd â gwerth ardrethol rhwng £51,000 a £100,000 yn cael gostyngiad o £5,000.

### Diwygio busnes y Cynulliad

*17 Mawrth 2020*

Bydd busnes y Cynulliad yn blaenoriaethu COVID-19 ac mae **holl fusnes nad yw'n frys wedi'i atal**. Adeilad y Senedd ar gau i ymwelwyr.

### Cyngor wedi'i ddiweddarau a phellter Cymdeithasol

*16 Mawrth 2020*

Gwnaeth y Prif Weinidog, [Boris Johnson, ddiweddarau'r cyngor](#) os oes gan unrhyw un yn y cartref beswch parhaus neu dymheredd uchel, dylai pawb yn y cartref hunanynysu am 14 diwrnod.

Dywedodd y Prif Weinidog hefyd y dylai holl gyswllt nad yw'n hanfodol a theithio diangen ddod i ben, a dylai pobl ddechrau gweithio gartref lle bo hynny'n bosibl. Mae'r pellter cymdeithasol hwn yn arbennig o bwysig i bobl sy'n hŷn na 70 mlwydd oed, menywod beichiog a phobl sydd â rhai cyflyrau meddygol, ac ychwanegodd y bydd yn ofynnol mynd ymhellach a sicrhau bod y rhai sydd â'r cyflyrau meddygol mwyaf difrifol yn cael eu gwarchod i raddau helaeth rhag cael cyswllt cymdeithasol am oddeutu 12 wythnos. Dywedodd Llywodraeth y DU na fyddant bellach yn cefnogi cynulliadau torfol gyda gweithwyr brys.

### Gohirio apwyntiadau GIG nad ydynt yn rhai brys

**13 Mawrth 2020**

Mae Vaughan Gething yn cyhoeddi [atal nifer o wasanaethau'r GIG](#), gan gynnwys gohirio apwyntiadau cleifion allanol nad ydynt yn rhai brys a gohirio derbyniadau a gweithdrefnau llawfeddygol nad ydynt yn rhai brys. Dywed y Gweinidog y bydd "y camau hyn yn caniatáu i wasanaethau a gwelyau gael eu hailddyrannu ac i staff gael eu hadleoli a'u hailhyfforddi mewn meysydd blaenoriaeth".

### Rheoliadau tâl salwch statudol

**13 Mawrth 2020**

[Mae rheoliadau newydd yn dod i rym](#) yng Nghymru, Lloegr a'r Alban ar gyfer pobl sy'n hunanynysu yn unol â chanllawiau sy'n ymwneud â COVID-19, sef y bernir na allant weithio a bod ganddynt hawl i dâl salwch statudol.

### Cam oedi

**12 Mawrth 2020**

Mae'r DU yn symud i'r [cam oedi](#), ac mae Prif Swyddogion Meddygol y DU wedi codi lefel y risg i'r DU o 'gymedrol' i 'uchel'. [Cyhoeddir cyngor newydd](#) sy'n dweud y dylid hunanynysu am saith diwrnod os ydych chi'n datblygu tymheredd uchel neu beswch parhaus newydd. Nid oes angen gweld meddyg

teulu na mynd i'r fferyllfa na'r ysbyty. Argymhellir ffonio 111 dim ond os nad yw'r symptomau'n gwella ar ôl saith diwrnod neu os yw'ch cyflwr yn gwaethygu.

### Ymgynghoriadau iechyd fideo

*12 Mawrth 2020*

Mae [Vaughan Gething, y Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol, yn cyhoeddi](#) y bydd gwasanaeth ar y we yn caniatáu i bobl sy'n hunanynysu ddefnyddio fideo i siarad â gweithwyr gofal iechyd proffesiynol y GIG a chael cyngor ganddynt.

### Pandemig

*11 Mawrth 2020*

Mae [Sefydliad Iechyd y Byd yn disgrifio COVID-19 fel pandemig](#), ond mae'n pwysleisio nad yw hyn yw'n newid asesiad Sefydliad Iechyd y Byd o'r bygythiad sy'n deillio o'r coronafeirws. "It doesn't change what WHO is doing, and it doesn't change what countries should do". (Mae'r term 'pandemig' yn cyfeirio at ledaeniad clefyd heintus newydd ar draws sawl gwlad, yn hytrach na'i ddifrifoldeb neu nifer yr achosion/marwolaethau).

### Cyllideb 2020

*11 Mawrth 2020*

Mae Canghellor y DU yn cyhoeddi [pecyn o fesurau gwerth £12 biliwn](#) i gefnogi gwasanaethau cyhoeddus, unigolion a busnesau y mae COVID-19 yn effeithio arnynt. Mae'n cynnwys cyllid ychwanegol ar gyfer gwasanaethau, newidiadau i dâl salwch statudol, a chynnydd dros dro yn y gostyngiad ardrethi busnes ar gyfer manwerthwyr (yn Lloegr yn unig). Mae Llywodraeth Cymru [yn croesawu'r](#) cyhoeddiad, ond mae am gael eglurder pellach ynghylch sut y bydd y mesurau yn cael eu hariannu'n llawn. "Rydym wrthi'n trafod â Llywodraeth y DU i sicrhau bod Cymru'n cael y cyllid y mae arni ei hangen i ddelio â'r effaith, yn enwedig o ystyried y pwysau a allai ddod i'r amlwg oherwydd ein patrwm demograffig".

### 'COBRA Cymru'

*10 Mawrth 2020*

Mae'r Prif Weinidog [yn cadarnhau](#) bod grŵp gweinidogol craidd wedi cael ei sefydlu a'i fod yn cyfarfod yn wythnosol, "i wneud yn siŵr ein bod ni mewn

sefyllfa i ymateb ar frys ac ar unwaith pan fo angen ymateb o'r fath". Hefyd, mae'r Gweinidog Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol [yn tynnu sylw at y ffaith](#) bod Prif Weithredwr GIG Cymru yn sefydlu 'tîm cynllunio ac ymateb o blith GIG Cymru a'r gwasanaethau cymdeithasol', a fydd yn "rhoi cymorth parhaus, yn cydgysylltu ac yn integreiddio'r ymateb o ran y gwasanaethau iechyd a chymdeithasol".

### Cam cyfyngu

#### 9 Mawrth 2020

Mae Prif Weinidog y DU yn cadeirio cyfarfod COBRA brys, gyda Phrif Weinidog Cymru, Prif Weinidog yr Alban a Phrif Weinidog Gogledd Iwerddon yn bresennol. Mae Prif Weinidog y DU [yn cyhoeddi](#) bod y DU yn aros yng ngham cyntaf yr achosion, sef 'cyfyngu', ond bod paratoadau helaeth yn cael eu gwneud ar gyfer mynd i'r cam 'oedi'.

### Deddfwriaeth frys

#### 8 Mawrth 2020

Mae [Llywodraeth y DU yn cadarnhau](#) y bydd Bil COVID-19 Brys ar ddod, fel rhan o ymateb fesul cam y DU i'r feirws. Mae'r ddeddfwriaeth, a fydd yn gymwys i bedair gwlad y DU, [yn darparu pwerau brys i Gymru](#) ymateb i'r achosion yn sydyn ac effeithiol.

### Clefyd hysbysadwy

#### 5 Mawrth 2020

Mae [Rheoliadau Diogelu Iechyd \(Hysbysu\) \(Cymru\) \(Diwygio\) 2020](#) yn cael eu gwneud, gan wneud COVID-19 yn glefyd hysbysadwy yng Nghymru. Caiff [rheoliadau](#) cyfatebol i Loegr eu gwneud ar yr un dydd. [Yr Alban](#) oedd y wlad gyntaf yn y DU i wneud COVID-19 yn glefyd hysbysadwy (o 22 Chwefror 2020), ac yna [Gogledd Iwerddon](#) (29 Chwefror 2020).

### Briffio'r Pwyllgor Iechyd

#### 4 Mawrth 2020

Cynhelir cyfarfod arbennig o Gabinet Cymru. Mae'r Pwyllgor Iechyd, Gofal Cymdeithasol a Chwaraeon yn cael briff technegol gan Gyfarwyddwr

Cyffredinol Iechyd a Gwasanaethau Cymdeithasol a Phrif Weithredwr GIG Cymru, y Prif Swyddog Meddygol, ac arweinydd Iechyd Cyhoeddus Cymru.

## Cynllun gweithredu y DU

**3 Mawrth 2020**

Mae Llywodraeth y DU yn cyhoeddi ei chynllun gweithredu: [Coronavirus action plan: a guide to what you can expect](#). Mae'r cynllun gweithredu ar y cyd hwn rhwng Llywodraeth y DU a'r llywodraethau datganoledig yng Nghymru, yr Alban a Gogledd Iwerddon yn nodi ymateb fesul cam i'r feirws. Mae hyn yn cynnwys y 'cam cyfyngu', y 'cam oedi', 'cam ymchwilio' hyd at y 'cam lliniaru'. Nodwyd yn y cynllun gweithredu y byddai'r llywodraeth yn ystyried opsiynau deddfwriaethol, pe bai angen, i helpu systemau a gwasanaethau weithio'n fwy effeithiol i drechu'r achosion o'r feirws, ac y byddai'n sicrhau bod unrhyw newidiadau angenrheidiol i ddeddfwriaeth yn cael eu gwneud cyn gynted â phosibl.

## Yr achos cyntaf yng Nghymru

**28 Chwefror 2020**

[Cadarnheir](#) achos cyntaf Cymru o'r coronafeirws. Roedd y claf wedi teithio yn ôl i Gymru o ogledd yr Eidal.

## Rheoliadau diogelu iechyd

**10 Chwefror 2020**

Mae [rheoliadau](#) yn cael eu gwneud ar gyfer Lloegr o dan *Ddeddf Iechyd y Cyhoedd (Rheoli Clefydau) 1984*, sy'n rhoi pwerau i weithwyr iechyd proffesiynol gadw unigolion ar wahân lle y credir bod risg resymol y gall y feirws fod ar unigolyn. Mewn ymateb, [dywedodd](#) Gweinidog Iechyd Cymru ei fod yn ystyried a oedd angen deddfwriaeth debyg yng Nghymru. Mae gan Weinidogion Cymru bwerau i wneud y rheoliadau cyfatebol ar gyfer Cymru o dan *Ddeddf 1984*.

## Dim ffioedd GIG ar gyfer ymwelwyr tramor

**4 Chwefror 2020**

Gosodir [Rheoliadau'r Gwasanaeth Iechyd Gwladol \(Ffioedd Ymwelwyr Tramor\) \(Diwygio\) \(Cymru\) 2020](#). Mae'r rhain yn esemptio ymwelwyr tramor

rhag gorfod talu am ddiagnosis ac am driniaeth ar gyfer COVID-19 yng Nghymru. Mae [rheoliadau](#) cyfatebol hefyd mewn grym yn Lloegr (o 29 Ionawr 2020). Daeth y Ddeddf Coronafeirws 2020, a gafodd Gydsyniad Brenhinol ar 25 Mawrth 2020, i gymryd lle'r rheoliadau hyn.

## Golchwch eich dwylo

### *1 Chwefror 2020*

Ar 1 Chwefror, mae Llywodraeth y DU yn lansio [ymgyrch gwybodaeth gyhoeddus](#) i gynghori ar sut i arafu lledaeniad COVID-19, sy'n debyg i'r ymgyrch 'Ei Ddal. Ei Daflu. Ei Ddifa'. Mae'r ymgyrch yn pwysleisio pwysigrwydd golchi dwylo. [Dywedodd](#) Llywodraeth Cymru ei bod yn gweithio gydag Iechyd Cyhoeddus Cymru i gefnogi'r ymgyrch.

## Lefel y risg yn y DU

### *31 Ionawr 2020*

Cadarnheir achosion cyntaf o'r coronafeirws yn y DU. Mae [Prif Swyddogion Meddygol y DU yn cynghori](#) codi lefel yn risg yn y DU o isel i gymedrol. Fodd bynnag, fe'i gwnaed yn glir nad yw hyn yn golygu y credir bod y risg i unigolion yn y Deyrnas Unedig wedi newid, ond dylai llywodraethau gynllunio ar gyfer pob posibilrwydd.

## Argyfwng iechyd cyhoeddus

### *30 Ionawr 2020*

Mae [Sefydliad Iechyd y Byd yn cyhoeddi](#) bod COVID-19 wedi cwrdd â'r meini prawf ar gofer bod yn [Argyfwng Iechyd Cyhoeddus o Bryder Rhyngwladol \(PHEIC\)](#).

## Gwelir y coronafeirws gyntaf yn Tsieina

### *31 Rhagfyr 2019*

Adroddir nifer o achosion o niwmonia yn Wuhan, Tsieina; yn ddiweddarach, fe nodir eu bod yn straen newydd o'r coronafeirws nas gwelwyd mewn pobl o'r blaen: [y coronafeirws newydd](#) (y cyfeirir ato fel COVID-19 [o 11 Chwefror](#)).